

Az adózási minősítéssel kapcsolatos tudnivalók 2018

Az adózás rendjéről szóló jogszabály 2016. január 1-től vezette be az adózási minősítés intézményét. A szabályokat tartalmazza a 2018. január 1-től hatályos 2017. évi CL. törvény (továbbiakban: Art.) is, részleteiben megváltozott tartalommal.

A szabályok értelmében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) negyedévenként megvizsgálja, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózók, az áfa-regisztrált valamint a csoportos adóalanyok megfelelnek-e a megbízható adózókra, illetve a kockázatos adózókra vonatkozó feltételeknek. A vizsgálat eredményeként az adózó megbízható vagy kockázatos minősítést kap. A megbízható adózók törvényben rögzített előnyöket élvezhetnek, míg a kockázatos adózók az eddiginél szigorúbb megítélés alá esnek. Arra az adózóra, amelyik egyik kategóriába sem sorolható, az általános eljárásjogi szabályok vonatkoznak.

A minősítéssel érintett adózók

Cégjegyzékbe bejegyzett adózónak tekintjük azt, amelyik a cégnyilvántartásba történő jogerős bejegyzéssel jött létre és a minősítés időpontjában is szerepel a nyilvántartásban.

Az áfa-regisztrált adóalany az Art. meghatározása szerint az, amelyik belföldön gazdasági célú letelepedéssel, lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel nem rendelkezik és, aki (amely) belföldön általános forgalmi adó-köteles tevékenységet folytat, amely tekintetében ő az adófizetésre kötelezett¹.

A csoportos adóalanyiság meghatározását az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény tartalmazza.²

A minősítési eljárás³

A minősítési kritériumok vizsgálatakor a NAV saját hatósági döntéseit, eljárásait (például adókülönbözlet megállapítása, végrehajtás indítása, mulasztási bírság kiszabása, adószám törlése), illetve a Cégbíróságtól elektronikus úton érkezett adatokat (például a cég működésének kezdete, illetve különféle cégbírósági eljárások; csődeljárás, végelszámolás, felszámolás, kényszertörlesztés kezdete és vége) veszi alapul.

- A minősítés negyedévenként történik (a továbbiakban: minősítési időszak).
- A minősítés alapjául szolgáló feltételeket a NAV a negyedév utolsó napján fennálló aktuális adatok alapján vizsgálja.⁴ Fontos ugyanakkor, hogy a megbízható adózási minősítéshez a feltételek többségét több évre visszamenőleg kell figyelembe venni.
- Az első minősítés eredményéről az adózók a minősítési folyamat lezárása (a minősítési időszakot követő hónap utolsó napja) után elektronikus úton kapnak/kaptak tájékoztatást. Amennyiben a minősítésben a későbbiekben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi.

¹ Art. 7. § 8. pontja.

² Áfa-tv. 8. § (1) *Azok az adóalanyok,*

a) akiknek (amelyeknek) gazdasági célú letelepedési helyük belföldön van, gazdasági célú letelepedési hely hiányában pedig lakóhelyük vagy szokásos tartózkodási helyük van belföldön, és

b) akik (amelyek) együttesen kapcsolt vállalkozások, csoportos adóalanyiságot hozhatnak létre.

³ Art. 150. §.

⁴ A 2017. IV. negyedéves minősítés során is a negyedév utolsó napján fennálló adatokat kell figyelembe venni, de az eljárást már a 2018. január 1-jétől hatályos szabályok alapján kell lefolytatni.

Az adóhatóság a jogutódnál a jogutódlást megelőző időszakra vonatkozó törvényi feltételek fennállását a jogelőd adózó előéletére kiterjedően, a jogelőd magatartását is értékelve vizsgálja.⁵ Ez azt jelenti, hogy ha a minősítéssel érintett adózó olyan adózó, aki/amely jogutódlással jött létre, úgy az állami adó- és vámhatóságnak a következőkben részletezett kritériumok teljesülését vagy éppen hiányát a jogelőd tekintetében is meg kell vizsgálnia.

A minősítéskor vizsgálandó kritériumok

Az Art. meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján a NAV megbízhatónak vagy kockázatosnak minősíti az adózókat.

A megbízható minősítés feltételei⁶

A NAV megbízhatónak minősíti az adózót, ha a következő, **együttes feltételek mindegyikének** megfelel:

A NAV megbízhatónak minősíti a cégjegyzékbe bejegyzett adózót, vagy áfa-regisztrált adóalanyt, amely az alábbi, együttes feltételeknek megfelel:

1. legalább három éve folyamatosan működik, vagy legalább három éve áfa-regisztrált adóalanyként minősül,
2. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó terhére megállapított összes adókülönbözlet nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének három százalékát, azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözletet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó javára megállapított összes adókülönbözlettel,
3. a tárgyévben és az azt megelőző négy évben az állami adó- és vámhatóság nem indított ellene végrehajtási eljárást, ide nem értve az átvezetést és a visszatartási jog gyakorlását,
4. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll csőd-, felszámolási, illetve kényszertörési eljárás alatt,
5. nem rendelkezik ötszázezer forintot meghaladó nettó adótartozással,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll adószám törlés hatálya alatt,
7. a terhére az állami adó- és vámhatóság által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság - ideértve a jövedéki bírságot is - összege nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének egy százalékát,
8. nem minősül kockázatos adózónak, és
9. a tárgyévre vonatkozó adóteljesítménye pozitív.

Megbízható továbbá az a csoportos adóalany, melynek minden tagja megbízható.⁷

Érvényesül továbbá az a jogszabályi rendelkezés is, mely szerint a nyilvánosan működő részvénytársaság abban az esetben is megbízható adózónak minősül, ha nem működik legalább 3 éve folyamatosan, de a többi kritériumnak megfelel.⁸

⁵ Air. 12. § (2) bekezdés.

⁶ Art. 153. §.

⁷ Art. 153. § (5) bekezdés.

⁸ Art. 153. § (2) bekezdés.

Ha az adózó a tárgyévet megelőző öt évben nem működött, illetve nem minősült áfa-regisztrált adóalany, akkor a NAV a megbízható minősítés további feltételeit a működés megkezdésétől, illetve az áfa-regisztrált adóalanyiség fennállásától vizsgálja.⁹

A megbízhatósági feltételek vizsgálata

Az *1. pontnak* megfelelően az újonnan alakult adózó megbízható minősítést akkor szerezhet (a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével), ha legalább 3 éve folyamatosan működik. Fontos, hogy a 3 éve folyamatosan nem működő adózó esetében is vizsgálja a NAV a működés megkezdésétől, illetve az áfa-regisztrált adóalanyiség kezdetétől a minősítés jogszabályi feltételeinek teljesülését, hiszen pl. a kockázatos minősítés feltételeinél nincs jelentősége a tevékenység kezdeti időpontjának-.

A jogutódlással létrejött adózónál a folyamatos működés időtartamát a NAV a jogelőd működésének kezdetétől számítja.

A *2. pont* szerinti feltétel vizsgálatakor a NAV összegzi a tárgyévben és az azt megelőző öt évben, a tárgyévet megelőző ötödik év január 1. napjától a minősítést megelőző negyedév utolsó napjáig tartó időszakban – az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany terhére jogerősen megállapított adókülönbözet összegét, és megvizsgálja, hogy ez az összeg meghaladja-e az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 3 %-át. Az adókülönbözet megállapításakor természetesen figyelembe vételre kerül, hogy annak összege a rendelkezésre álló jogorvoslati eljárások eredményeként – pl. bírósági döntés, vagy felügyeleti intézkedés miatt – változhat.

Az adókülönbözet fogalmát és az adóteljesítmény megállapításának módját jogszabály határozza meg. A *2. pont* szerinti feltétel vizsgálatakor az állami adó- és vámhatóság ezeket veszi alapul. Az adózó terhére megállapított összes adókülönbözetet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel.¹⁰

Az adóteljesítményt¹¹ az adóteljesítmény-elemek egy évre vetített – a tevékenység kezdetének figyelembevételével időarányosan megállapított – számtani átlagának összegeként kell kiszámítani. Az adóteljesítmény elemek számítása során kizárólag az állami adó- és vámhatósághoz benyújtott bevallások adatai, illetve az állami adó- és vámhatóság nyilvántartásában szereplő adatok vehetők figyelembe.

A *3. pont szerinti feltételnél* a NAV azt vizsgálja¹², hogy az adózó vagy áfa-regisztrált adóalany ellen a vizsgálandó időszakban az állami adó- és vámhatóság indított-e végrehajtási eljárást.

Amennyiben bármilyen végrehajtási cselekmény foganatosítására sor került, az adózó vagy áfa-regisztrált adóalany nem minősülhet megbízható adózónak. Ez alól a jogszabály kivételt enged, amennyiben a tartozás kizárólag végrehajtási átvezetéssel, vagy visszatartással rendeződött, és más végrehajtási cselekmény az ügyben nem történt.

A *4. pont* szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlési eljárás alatt áll-e, vagy állt-e a minősítés évében, illetve a megelőző öt naptári évben. A feltétel fennállását nem befolyásolja az eljárás eredménye, azaz ha az adózó ugyan korábban a felsorolt eljárások valamelyike alatt állt, de ez nem vezetett megszűnéshez, akkor ez nem befolyásolja ennek a feltételnek a megítélését.

⁹ Art. 153. § (3) bekezdés.

¹⁰ Art. 153. § (2) bekezdés b) pont és 153. § (4) bekezdés.

¹¹ Az adóigazgatási eljárás részletes szabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 96-101. §-ai alapján.

¹² Az Art., az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) alapján.

Az 5. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a tárgynegyedév utolsó napján fennálló adatok (az eddig a napig esedékes tételek) alapul vételével az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany rendelkezik-e 500 ezer forintot meghaladó nettó adótartozással, ami kizárja megbízható minősítését. A nettó adótartozás megállapításakor a behajthatatlanság miatt törölt tartozásokat is figyelembe kell venni.

A 6. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó áll-e, állt-e úgynevezett szankciós adószám-törlés hatálya alatt, ami kizárja megbízható minősítést. Az adószám törlésének szankciójával a NAV a következő jogszabályhelyek alapján élhet: Art. 246. § (1) bekezdése, valamint a 2017. december 31-ig hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 24/A. § (4) bekezdése vagy (12) bekezdése, 24/B. § (1) bekezdése, 24/C. § (12) bekezdése, 24/D. § (2) bekezdése, 24/F. § (6) bekezdése, vagy 174/A. § (1) bekezdése.

A 7. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó vagy áfa-regisztrált adóalany terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság – ideértve a jövedéki bírságot is – összege meghaladta-e az adózó vagy áfa-regisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 1 %-át, ami kizárja megbízható minősítését.

A vizsgálat során

- a) az adószámla 215-ös adónemén (NAV Adóztatási tevékenységgel összefüggő bírság, mulasztási bírság és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések), 415-ös adónemén (EKAER Igazolatlan eredetű áru miatt kiszabott mulasztási bírság) és a 943-as adónemén (NAV Vámhatósági tevékenységgel összefüggő bírság, kamat és önellenőrzési pótlék) nyilvántartott mulasztási bírság tételeket,
- b) az Art. rendelkezései szerint meghatározott és
 1. a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény szerinti jövedéki bírság és mulasztási bírság jogcímen megállapított jogsértéseket (2017. június 30-ig),
 2. a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény szerinti jövedéki bírság jogcímen megállapított jogsértéseket (2017. július 1-től),

kell figyelembe venni.

A 8. pont alapján az kerül vizsgálatra, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak, vagyis, hogy a kockázatos adózói minősítés feltételei közül valamelyik nem áll-e fenn az adózó vonatkozásában.

A 9. pontban szereplő tárgyévre megállapított adóteljesítmény számítás módja a 2. pont szerinti feltételnél már ismertetésre került. Megbízható akkor lehet az adózó, ha a jogszabály által meghatározott időtartam alatt adókötelezettséget tartalmazó bevallásokat nyújtott be.

A kockázatos minősítés feltételei¹³

Az állami adó- és vámhatóság kockázatos adózónak minősíti azt a felszámolás, végelszámolás alatt nem álló, cégjegyzékbe bejegyzett adózót vagy áfa-regisztrált adóalanyt, amely esetében a következő feltételek legalább valamelyike fennáll:¹⁴

¹³ Art. 157. §.

¹⁴ Art. 157. § (1) bekezdés.

1. szerepel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételi listáján,
2. szerepel a nagy összegű adó tartozással rendelkező adózók közzétételi listáján,
3. szerepel a be nem jelentett foglalkoztatott foglalkoztató adózók közzétételi listáján,
4. egy éven belül az állami adó- és vámhatóság ismételt üzletlezárás intézkedést alkalmazott vele szemben,
5. kényszertörlési eljárás alatt áll,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó terhére megállapított összes adókülönbözet meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözetet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az állami adó- és vámhatóság által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel,
7. a terhére az állami adó- és vámhatóság által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság - ideértve a jövedéki bírságot is - összege meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát,
8. székhelye székhelyszolgáltatóhoz van bejegyezve, és az adóigazgatási eljárás akadályozása miatt véglegessé vált határozatban mulasztási bírságot szabtak ki terhére a tárgyévben vagy az azt megelőző három évben.

Kockázatos továbbá az a csoportos adóalany, melynek legalább egy tagja kockázatosnak minősül.¹⁵

A kockázatos adózói minősítés az 1-4. valamint 6-7. pontok esetében a minősítés hatályának beálltától számított egy évig, az 5. pont alatti feltétel esetében pedig, a kényszertörlési eljárás időtartama alatt áll fenn.

A 6. és 7. pont szerinti adókülönbözet, adóteljesítmény, mulasztási bírság meghatározása során a korábban (a megbízhatóság feltételeinél) részletezettek az irányadóak.

A 7. pont tekintetében a jövedéki bírságot már a 2017. IV. negyedéves minősítés során figyelembe kell venni.

A NAV a kockázatos minősítést a következő negyedéves minősítéskor megszünteti, ha az adóhiányt, valamint az ahhoz kapcsolódó bírságot és pótlékot, illetve adó tartozást – melyre tekintettel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező, illetve nagy összegű adó tartozással rendelkező adózók közzétételi listáján szerepel – az adózó megfizette, és nem áll fenn más, e minősítést kiváltó ok.¹⁶ Ha az adózó a 8. pont alapján minősül kockázatos adózónak, úgy a kockázatos minőség az általános szabályok szerint (a minősítés hónapját követő hónap első napjától), azaz a minősítés hatályának beálltától számítandó. A 8. pont alapján kockázatosnak minősült adózó minősítése azon negyedévet érintő minősítési eljárást követően szűnik meg – amely negyedév utolsó napján fennálló adatok alapulvételével – megállapításra kerül, hogy a 8. pontban ismertetett feltétel már nem áll fenn.

A minősítés jogkövetkezményeit nem kell alkalmazni, ha az adózó felszámolási, végelszámolási eljárás hatálya alatt áll. Ha az eljárás az adózó jogutód nélküli megszüntetése nélkül (azaz az ügyfél továbbműködésével) zárul, az adózó kockázatos minősítésének jogkövetkezményeit ismét alkalmazni kell azzal, hogy az egyéves időtartamba a felszámolás, illetve végelszámolás ideje nem számít bele.¹⁷

¹⁵ Art. 157. § (4) bekezdés.

¹⁶ Art. 157. § (3) bekezdés.

¹⁷ Art. 157. § (2) bekezdés.

Értesítés a minősítés eredményéről¹⁸

Az első minősítés eredményéről a NAV az adózót elektronikusan értesíti. Amennyiben a minősítésben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi. Az eBEV portálon is lekérdezhető a minősítés eredménye és az azt megalapozó feltételeknek történő megfelelés is.

Az elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel (ügyfélkapuval, cégkapuval) nem rendelkező adózók nem értesülnek a minősítés eredményéről, ezért az elektronikus elérhetőség biztosítása mindenképpen javasolt.

Ha a minősítéssel érintett adózónak a NAV-nál nyilvántartott olyan állandó meghatalmazottja, megbízottja van, akinek képviseleti joga alapján az értesítés megküldhető és a meghatalmazott rendelkezik elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel (ügyfélkapuval vagy cégkapuval), a NAV az értesítést az állandó meghatalmazott, megbízott részére küldi meg.

Kifogás a minősítéssel szemben

Ha az adózó vitatja minősítését, akkor a minősítéstől vagy annak elmaradásától számított kilencven napon belül, a rá irányadó kapcsolattartási módon¹⁹ kifogást nyújthat be. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemnek helye nincs. Ha a NAV a kifogásnak helyt ad, határozathozatal nélkül a kifogásnak megfelelően módosítja a minősítést, és erről az adózót elektronikusan értesíti. A NAV a kifogás elutasításáról határozatban rendelkezik.²⁰

Minősítési érték megállapítása abban az esetben, ha az adózó jogutódlással jött létre²¹

Amennyiben az adózó jogutódlással jött létre, úgy a korábban a jogelődje (illetve jogelődjei) részére megállapított minősítés is jelentőséggel bír saját minősítésének meghatározása szempontjából.

Az Art. rendelkezései alapján

- a) *összeolvadás*, illetve *beolvadás* esetén a jogutód abban az esetben minősül megbízható adózónak, ha az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor saját maga és valamennyi jogelődj megbízható adózónak minősült. Ha a jogutód vagy valamelyik jogelődj az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor kockázatos adózónak minősült, a jogutód szintén kockázatos adózónak minősül.
- b) *különválás*, *kiválás*, illetve *átalakulás* esetén a jogutód megtartja a jogelődj minősítését.

Felhívjuk szíves figyelmüket arra, hogy ha a jogutód a jogelődj adózó kockázatos minősítése miatt válik kockázatos adózóvá, úgy a kockázatos adózói minősítés egyéves időtartamát a jogelődj kockázatos adózóvá minősítésének kezdő időpontjától kell számítani.

A minősítéshez kapcsolódó jogkövetkezmények

Az Art. 154-156. illetve 158-161. §-ai alapján a NAV a minősítés eredményétől függően különböző jogkövetkezményeket alkalmaz a minősített adózókkal szemben.

¹⁸ Art. 150. §.

¹⁹ Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.) 36. §.

²⁰ Art. 152. §.

²¹ Art. 151. §.

A megbízható adózók alapvetően jogkövető magatartást tanúsítanak, adókötelezettségeiket teljesítik. A törvény ezen adózók részére kedvezményeket biztosít. Ezzel szemben a kockázatos adózók működése kimutathatóan sérti az adójogszabályokat, például nagy összegű adóhiányt, adótartozást halmoznak fel. Ezekre az adózókra szigorúbb szabályok vonatkoznak.

A megbízható minősítés előnyei (Art. 154-156. §)

A megbízható minősítés jogkövetkezményeinek célja kedvezmények nyújtása azoknak, akik adókötelezettségeiket határidőben teljesítették, és nem állnak vagy álltak olyan eljárás alatt, amely veszélyeztetheti az Art. vagy az anyagi adójogszabályok szerinti kötelezettségeik teljesítését. A megbízható minősítéshez kapcsolódó előnyök:

1. A NAV által végzett **ellenőrzés időtartama** nem haladhatja meg a 180 napot, ha az adózó ezen időtartamon belül folyamatosan megbízható adózónak minősül.

Nem alkalmazható ugyanakkor ez a kedvezmény, ha az adózó az ellenőrzést akadályozó módon nem tesz eleget az együttműködési kötelezettségének. Ilyennek minősül különösen, ha az adózó az ellenőrzés időtartama alatt az állami adó- és vámhatóság számára nem elérhető, az ellenőrzés 180 napon belüli lezárását biztosító időpontban az iratait nem bocsátja teljes körűen a NAV rendelkezésére.

2. **Csökkentett mulasztási bírság:**

A kiszabható mulasztási bírság felső határa, ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában megbízható adózónak minősült, az általános szabályok szerinti bírságtételek 50 %-a. Azaz azon kötelezettségzegések esetén, ahol a nem természetes személy adózó például 500 000 Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a megbízható adózó esetében a bírság maximális felső határa 250 000 Ft lehet. Az előzőekben rögzített rendelkezések természetesen azon esetekre is vonatkoznak, ahol a mulasztási bírság felső határát százalékos mértékben rögzíti a jogalkotó, így az EKAER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan vagy hiányos adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40 %-a helyett, a 20 %-a lehet maximálisan.

3. **Csökkentett adóbírság:**

Az adóbírság felső határa, ha az adózó az adóellenőrzés alá vont adómegállapítási időszak egészében vagy az adóellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyv keltének időpontjában megbízható adózónak minősült, az általános szabályok szerint kiszabható adóbírság felső határának 50 %-a, azaz az adóhiány 25 %-a, az általános 50 %-os mérték helyett.

4. **Automatikus fizetési könnyítés biztosítása:**

A megbízható adózók részére nyitva áll az a lehetőség, hogy – ha az erre irányuló kérelem elbírálása időpontjában – a kérelmező nettó módon számított adótartozása nem haladja meg a 1,5 millió forintot, a tartozásra évente egy alkalommal 12 havi pótlékmentes fizetési könnyítést kérjen. A megbízható adózó részletfizetés mellett vagy helyett fizetési halasztást is kérhet. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az automatikus részletfizetés lehetősége nem terjed ki az Art. 198. § (3) bekezdésében meghatározott tartozásokra, továbbá, hogy a részletek befizetésének elmaradása esetén a kedvezmény érvényét veszti, és a tartozás egy

összegben esedékessé válik, melyhez kapcsolódóan az eredeti esedékességtől késedelmi pótlék kerül felszámításra.

A kérelem elektronikus úton nyújtható be, az eljárás illetékmentes.

A kérelemben foglaltakról az állami adó- és vámhatóság a beérkezésétől számított 15 napon belül határozattal dönt, melyet elektronikus úton kézbesít.

Amennyiben a megbízható adózó az automatikus fizetési könnyítés feltételeinek nem felel meg, úgy kérelmét az állami adó- és vámhatóság az általános szabályok szerint bírálja el.

5. **Kiutalási határidők csökkenése:**

A megbízható adózó - ide nem értve a nyilvánosan működő részvénytársaságot - által visszaigényelt általános forgalmi adót a NAV az Art. 64. § (1) bekezdése szerinti esetben 30 napon belül utalja ki. A megbízható nyilvánosan működő részvénytársaság által visszaigényelt általános forgalmi adót az állami adó- és vámhatóság 20 napon belül utalja ki.²²

A kockázatos minősítés hátrányai (Art. 158-161. §)

A kockázatos minősítés jogkövetkezményeinek célja, hogy a NAV fokozott figyelemmel kísérhesse az e körbe tartozó ügyfeleket, illetve, hogy a hibák, mulasztások kiküszöbölésére felhívja az ügyfelek figyelmét. A kockázatos minősítés hátrányai:

1. **Hosszabb kiutalási határidő:**

Az általános forgalmi adó kiutalásának határideje kockázatos adózó esetén 75 nap és nem alkalmazhatók az áfa kiutalására az Art. 64. § (3) bekezdésében foglalt kedvezőbb) határidők.

2. **Hosszabb ellenőrzési határidő:**

Kockázatos adózók esetén az általános ellenőrzési határidők 60 nappal meghosszabbodnak abban az esetben, ha az adózó az ellenőrzés alá vont időszakban, illetve annak egy részében, vagy az ellenőrzés időtartama alatt, illetve annak egy részében kockázatos adózónak minősül.

3. **Emelt összegű késedelmi pótlék:**

A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózó esetén az állami adó- és vámhatóság által az adóellenőrzés során feltárt adókülönbözet után felszámított késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat ötszörösének 365-öd része.

4. **A késedelmi pótlék megállapításának rögzített kezdő időpontja:**

A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózónál a terhére adóhiányt megállapító határozatban a NAV nem állapíthat meg későbbi időpontot a pótlékfizetés kezdő napjaként, mint az adó esedékességének, illetve a költségvetési

²² Art. 154. § (3)-(4) bekezdés.

támogatás igénybevételenek a napja, azaz nincs lehetőség a késedelmi pótlék összegének méltányossági alapú mérséklésére.

5. **Adóbírsággal és mulasztási bírsággal** kapcsolatos jogkövetkezmények: (kiszabás, bírságmérték)

Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának, illetve az adóhiány megállapításának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában kockázatos adózónak minősült, az adóbírság és mulasztási bírság kiszabása **nem mellőzhető**.

A kiszabható adó- és mulasztási bírság **legkisebb mértéke** az általános szabályok szerint kiszabható bírság felső határának az 30 %-a, azaz

- a) mulasztási bírság esetén a nem természetes személy adózóra vonatkozó alsó határ 150000 Ft, azon kötelezettségszegések esetén, ahol a nem természetes személy adózó 500 000 Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, míg az EKAER bejelentési kötelezettség teljesítésével kapcsolatos mulasztások esetében a mulasztással érintett áruérték 40 %-ának 30 %-a, tehát 12 %-a lenne a minimális mulasztási bírság összege,,
- b) adóbírság esetén az általános 50 %-os mértéket alapul véve 15 %.

Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a mulasztás feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában kockázatos adózónak minősült, a kiszabható **mulasztási bírság felső határa** az általános szabályok szerint kiszabható mulasztási bírság felső határának 150 százaléka. Azaz például azon kötelezettségszegések esetén, ahol a nem természetes személy adózó 500.000. Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a bírság felső határa a kockázatos adózó esetében 750.000 Ft, míg az EKAER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan vagy hiányos adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40 %-a helyett, a 60 %-a lehet maximálisan.

Az eltérő minősítések „ütközése” a bírság kiszabásakor (Art. 162. §)

Ha az Art. 155. § (1)-(2) bekezdése és a 161. § alapján egyidejűleg kellene alkalmazni megbízható és kockázatos minősítésre vonatkozó szabályt is, a bírságot e rendelkezések figyelmen kívül hagyásával kell kiszabni. Ebben az esetben tehát az ügyfelekre az általános bírságszabályokat kell alkalmazni.

Ilyen eset lehet az, amikor az adózó a jogszabálysértés időpontjában például megbízható adózónak minősült – és ennek alapján a mulasztási bírság felső határa az általános szabályok szerint kiszabható bírság 50%-a lenne – azonban a jogszabálysértés feltárásának időpontjában ugyanezen adózó már kockázatos minősítés alatt áll – és így a terhére kiszabható a mulasztási bírság minimuma az általános bírságmérték 30%-a, legnagyobb mértéke pedig az általános bírságmérték 150%-a lenne

Ilyen esetekben tehát az általános bírságszabályok kerülnek alkalmazásra.

Megbízható adózók közzététele

Az állami adó- és vámhatóság a 2018. január 1-jétől hatályos Art. 261. §-a alapján honlapján közzéteszi a minősítési eljárásban megbízható adózónak minősített adózók nevét, adószámát. A törvény átmeneti szabályára (Art. 271. § (1) bekezdés) tekintettel ez azt jelenti, hogy első alkalommal 2018. februárjában lesznek elérhetőek ezek az adatok honlapunkon.

Az adózói minősítéssel kapcsolatos jogszabályok: az Art. 150-162. §-ai és 261. §-a, valamint az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 12. § (2) bekezdése

Nemzeti Adó- és Vámhivatal